

Opvoeder William Lievens spoort wat graag talent en eigenschappen op bij Ibis-leerlingen

Terzelfdertijd vader en
moeder zijn

Vraag je Johanna Van den Heuvel — Joke — wie William Lievens is waarmee ze 34 jaar geleden trouwde, dan zegt ze : „De man die een heel belangrijk deel van zijn leven aan de Oostendse maritieme Ibis-school schonk.” Een huwelijk dat benevens passie geen mooier liefdesboeket kon aanbieden : dochter Martje (32) onderwijst Frans en godsdienst in Ierland, alwaar ze het in Virginia tot coördinatrice van de school bracht ; zoon Dirk bouwt als violist een prachtige carrière uit ; dochter Inneke (28) die toneel en drama studeerde en ooit in „Heterdaad” en „Familie” optrad, acteert vandaag in San Francisco alwaar haar echtgenoot zich als regisseur laat gelden. Eén kleinkind plus een tweede op komst maakt het geluk van Joke en William pas helemaal compleet ! Een pikant weetje : Joke en William leerden elkaar kennen tijdens hun verplegersopleiding.

„Ik droomde als tiener zodanig van een leven als acteur en kunstenaar, dat ik er op de duur door geobsedeerd werd”, zegt William Lievens. Moeder kwam uit het Limburgse Maastricht, streek van Toon Hermans die overliep van komisch talent en die jaarlijks leefde naar haar toppunt: carnaval! Is toekomst niet zowat een grootwarenhuis van verzuchtingen, waar de ene illusie het andere luchtkasteel overstijgt? Aanvankelijk studeerde William voor verpleger, werd bij zijn militaire dienst radartechnicus bij de luchtmacht, om naderhand op vaders advies bij de Nationale Bank zijn brood te verdienen... Toen zoonlief in die dagen avondschoon liep voor opvoeder, bleek dit dé keuze om later naar Oostende af te zakken en zich in de marietiemse Ibis-school verdienstelijk te maken. „Geen gemakkelijke taak, omdat je ten overstaan van menig prille tiener zowel de vader als de moeder moet vervangen. Het is mij evenwel gegeven een persoonlijk accent te leggen: ik reik die jonge baasjes basisprincipes van tekenen en schilderen aan en verzeker je, dat heel wat jongeren al veel plezier aan dit pril opgedane kunstgevoel beleefden.”

In de schaduw van de Abdij van Affligem zag William Lievens op 24 november 1943 het levenslicht. „Een van de oudste kloosters van 't land waar we als kind vaak naar de mis gingen, want de paters zongen er gewoon prachtig. Hebben we het over paters, dan mogen we de kloosterbrouwerij niet vergeten die — zij het voor het plezier der zinnen — al evenzeer de goede naam van het Affligemconvent uitmaakte.”

Pretmaken zat er van jongsaf in

Naar zijn zeggen kreeg William de kracht en het doorzettingsvermogen mee van *pepàà* Adolf, die afstamde van een

geslacht van brouwers. Moeder Marie-Louise Ceulen — warme kloek thuis — was een Maastrichtse die zich graag als Marieke liet aanspreken. Ze liet het gezag aan (de strenge) vader over en trakteerde haar kroost liever op een stukje ontspannende muziek op de piano.

Waar William het niet op wiskunde had begrepen, leefde hij zich des te meer uit in poëzie en toneel. „Ik herinner me nog *De mosselman* te hebben gezongen toen ik amper 7 jaar was. Ik trad trouwens ook op in *Elckerlic* als het jongetje dat constant op de vlucht was.”

— **Drama of komedie, wat ligt je 't best?**

— **William:** „Net als moeder had ik altijd een voorkeur voor het komische. Bij ons thuis stond trouwens alles in het teken van lachen en pretmaken. Kon het anders met mama die uit het Bourgondische Maastricht kwam. Als kind heb ik

Ook kunstenaars hebben spreekrecht

Stèeneplatse en 't vliegpling...

01.03.012

Naar Oostende afgezakt op 1 september 1969, besloten William Lievens en echtgenote Joke zich in 1972 te ankeren op Steense Schorregrond. Meer bepaald op 't Oud Vliegveld 23, toegebouwde groenvlakte alwaar in de dertiger jaren zelfs ongenaakbaar velodroomspurter Poeske Scherens met zijn sportvliegtuig landde...

„We waren destijds een van de zovele jonge gezinnen die zich door Stene — godverlaten dorpkje waar heel weinig gebeurde en de koeibeesten nog over de kasseistenen liepen — aangetrokken voelden. Boerenbuitens buurtschap waardoor we in de kortste keren gepassioneerd werden. Zeker zeven verenigingen hadden het op Steense cultuur voorzien... waarvan geen enkele mij onberoerd liet...”

— **Je woont 29 jaar op 't Oed Vliegpling maar bent een fervent Wiloomilitant...**

— **William:** „In mijn ogen moet de huidige luchthaven zonder pardon weg! Ik ga voor een immense groenvlakte zonder lawaai en milieuvriendelijk...”

— **Van jouw idee hangen honderden jobs af...**

— **William:** „Akkoord, maar daar kan onmiddellijk een arbeidsvriendelijke mouw aangepast worden. Er zouden immers duizenden hectaren vrijkomen, bekwaam om jongeren een nieuwe toekomst te waarborgen en ouderen met een gouden handdruk te bedenken.”

ooit *koddig* herdertje uitgebeeld.”

— **Durf je op het Steense feestpodium te springen?**

— **William:** „Als de sfeer er is, dan draag ik wat graag mijn steentje bij. Ik heb evenwel geen zangstem...”

Van verpleging over luchtmacht en de bank naar Ibis

Als puber keek William beslist meer dan een richting uit. In Maastricht studeerde hij twee jaar voor verpleger... vooraleer in 't Belgisch *Klein Kasteeltje* als milicien bij de luchtmacht te worden ingedeeld. Op de Sint-Truidense Safranberg stoomde men hem klaar tot radartechnicus, ten einde in bunkers gesprekken van piloten te kunnen opvan-

gen.

— **Blik in je kortstondig verplegerszieltje...**

— **William :** „In die functie werd ik met mijn eerste doden geconfronteerd. Mijn grootste wapen als verpleger was humor die ik in menige ziekenkamer tot showtje verwerkte. Maastrichtse grappen vlogen er zo uit ; van groot belang in de maatschappij. Ik kon goed totentrekken !”

Toen hij op vaders advies vijf jaar in de Nationale Bank werkte, liep William Lievens avondles inzake opvoederschap. „Tijdens mijn eerste leerjaar zat er iemand in het derde leerjaar die een uniform droeg. Hij zei mij dat hij in de Oostendse Ibis-school was tewerkgesteld. Iets wat me zodanig boeide, dat ik aldaar mijn kandidatuur stelde. Met succes, zoals bleek achteraf.”

— **Voor wat staat Ibis ?**

— **William :** „De ibis is een vogelsoort die net iets kleiner is dan een ooievaar. De ibis vliegt met ver vooruitgestoken kop en heeft een lange sikkelvormige, naar onder gebogen

snavel.”

— **Hoe en waarom kwam die maritieme tienersschool tot stand ?**

— **William :** „We moeten hiervoor teruggaan naar de tijd dat er nog veel vissers omkwamen op zee. De wezen werden doorgaans door de buurvrouw of een bereidwillige weduwe opgenomen. Jonge gasten die in hun tiende of twaalfde levensjaar, vader achterna, als scheepjongen eveneens het zeegat kozen. Een andere oplossing bestond blijkbaar niet...”

— **Wie gaf de beslissende stoot ?**

— **William :** „Koning Albert I (toen nog kroonprins) zocht met een groep prominenten naar een oplossing om deze zwakkeren een opleiding en dak boven het hoofd te waarborgen. In 1906 werd hiertoe een schip aangekocht. Vandaag huisvest de Ibis-school 102 jongens. Normaal mogen er ook meisjes komen, al zijn we tot op heden nog niet uitgerust om ook aan hun wensen te voldoen.”

Vroeger waren de meeste Ibis-jongeren weeskinderen, iets wat nu zo uitgesproken niet meer is. Het gezin van eventuele kandidaten krijgt vooraf wel een sociale assistente op bezoek, kwestie van kennis te maken met de situatie thuis. „Om aanvaard te worden moet de kandidaat in de allereerste plaats kiezen voor een maritieme richting. Zeg maar de zeelucht inademen, wat een eerste en tweede graad maritieme opleiding veronderstelt die later met twee jaar John Bauwensschool kan worden aangevuld.”

Klaasfeest, superfeestdag van Ibissers !

— **Ibisjongeren die carrière maakten ?**

— **William :** „Ik weet een oud-leerling die directeur werd in een ziekenhuis en een andere die het tot piloot bracht. Je kunt binnentreden op je zesde en er verblijven tot je 16de.”

— **Hoe is de leiding gestructureerd ?**

— **William :** „Er zijn een vijftigtal mensen tewerkgesteld bij Ibis, voor het onderwijs en voor het internaat. Het lager onderwijs telt tien opvoeders, vijf leerkrachten en de directeur. De technische afdeling telt twee afzonderlijke studie jaren. De meeste Ibis-afgestudeerden kiezen voor het vissersberoep, waaruit zelfs reders sproten. De Knokse Derudders zijn hier een treffend voorbeeld van !”

— **Wat is jouw trots als opvoeder ?**

— **William :** „Of ze goed of minder goed presteren, pogen we hen in die zin te stimuleren om, als het ware samen, natuurlijke gaven op te sporen. We stuwen het kind naar een mogelijke ontplooiing, opdat het zich later goed zou voelen in de maatschappij.”

— **Trof jouw kunstenaars-**

zin aleens doel ?

— **William :** „Jean-Luc, een lange, magere opgeschoten jongen is later schildersbaas geworden. Samen met zijn meisje stampte hij een bedrijf uit de grond. Zoiets doet een opvoeder deugd !”

— **Uitzonderlijke Ibis-datta ?**

— **William :** „Dat zal wel het Sinterklaasfeest zijn, dé Ibis-topdag van het jaar. Hierop komen traditioneel veel Oostendse prominenten op af ; zelfs zèèkapiteing Lucy Loes ! Op die dag worden heel wat schenkingen gedaan aan de jongens, die in ruil een muzikale show of theaterstuk ten beste geven. Er schuilt veel talent onder onze kornuiten.”

Het is stilletjesaan geweten dat William Lievens een hart als een koekenbrood heeft voor Stenedorp, maar dan wel met rozijntjes van heel bijzondere smaak : Mèrtje Depoorter, die praktisch moedermens alleen een Stenekermis met zangwedstrijd, lepel- en eierkoersen uit de mouw schudde. Wijlen douanier Fleuri Sutterman die in de kortste keren zijn ruige schouders onder *Stèèneplatse* stak. De eveneens verscheiden Robert De Crop die van de Steense molen zijn culturele dada maakte.

Stene-dorp gaat al een hele tijd de weg op van een soort Sint-Martens-Latem. **Je kunt gewoon niet meer naast de culinaire commercie kijken...**

— **William :** „Waar de bedoeling van zovelen omtrent *Stèèneplatse* aanvankelijk vol idealisme stak, zorgen geld en politiek vandaag voor een complete chaos. Bij zover dat Stene van langsom meer op de Brusselse rue de Boucher gaat lijken. Je weet wel die straat vol restaurants waarrond Johan Verminnen een onvergetelijke (succesvolle) schlager brouwde.”

Stenedorp wordt een rue de Boucher

— **Maar wat moet er dan dringend gebeuren ?**

— **William :** „Redden wat er te redden valt. Als dit dan nog wel mogelijk is, want waar zijn de gezellige goede volkscafeetjes van weleer, met het Vossenhol dat eens het cultureel hart van het dorp was : het bruin café waar je een goede pint kon drinken en een praatje slaan over de molen, het kerkje en het enig mooi Schorrelandschap...”

Wat ooit begon in de kleuterklas met vogeltjes tekenen op de notenbalk

Kunst verwoorden vergt durf

Over de begenadigde cartoonist die William Lievens ontegensprekelijk is, spreken de muren van 't Steense Vossenhol die een remloze resem volkse figuren uit *Stèèneplatse, Hoge Barriere en Vettegas* op ons loslaten: Polo van aan d'armoe-huizekes van Jef Sanders, Evarist, de pintenaccordeonist, boer van Treeze, Bertje Boente van 't bellencafé, Jozef Ghesquière, edelste vlees en bloed in pasterskleed uit Bachten de Kupe en Mèrtje Depoorter, die de uitgaande Ste-nekaars nieuw leven inblies.

Tekenen kon William al kleuterklas werd ik door zus-van kleinsaf. „In de tweede ter Claire naar voren geroepen

om niet alleen de notenbalk te tekenen... maar daarbij op en tussen de draden een vogeltje te zetten. Ik was nog een snot-neus, maar de tekening mocht gezien zijn !”

Later zou William Lievens Oostendse kunstacademie lopen alwaar hij respectievelijk bij Gustaaf Sorel en Maurits Boels zijn licht opstak.

— **Wat bracht Gustaaf Sorel je bij ?**

— **William :** „Hij zei mij dat wij beiden ergens dezelfde karaktertrekken hadden : het gevoel en de drang om te tekenen. Om bij manier van spreken aan de kunst te nippen, moet je dusdanig geïnspireerd zijn dat de muze als het ware op je schoot komt zitten.”

— **Wat gaf hij specifiek en onvergetelijks mee ?**

— **William :** „Meneer Sorel heeft me vooral *durf* aangeleerd : ongeremd en zonder schroom op het blad afgaan en je gevoelens op het papier zetten. Lef had ik, hoor. Sorel zelf kon niet laten om met zijn vingers op de tekeningen te wrijven, soms vlekken makend... en intussen er op drukkend dat ik *courage* moest hebben. Een geladenheid die je als 't ware kan voelen op het papier. *Het hoeft niet altijd exact juist te zijn*, zei hij nog, *als je maar probeert weer te geven wat je voelt !*”

— **Wie was dan Maurits Boel ?**

— **William :** „Zeer fijne te-

kenaar, die me leerde *juist* te tekenen, diepte te zien... en die weer te geven. Dat is een techniek die je als kunstenaar verplicht bent te kennen. De een leert het rapper aan dan de andere, ik heb het in iedere geval vrij vlug geleerd bij meneer Boel.”

— **Hoe was hij als lesgever ?**

— **William :** „Ik vond hem een warm en zeer goed mens, die veel geduld had. Ik maakte ooit een portret van Maurits Boel. Tijd toen de stad Oostende blijkbaar de centen niet had om modellen te betalen. Vandaar dat de leraars doorgaans zelf poseerden. Of het al geen leerling was...”